

Doma in po svetu

— PREGLED NAJVAŽNEJŠIH DOGODKOV —

Reagan končno pristal na vrsto gospodarskih sankcij zoper Južno Afriko — Kongresniki deljenega mnenja — Škof Tutu nezadovoljen

WASHINGTON, D.C. — Včeraj je predsednik Reagan napovedal vrsto gospodarskih sankcij zoper Južno Afriko. Predlagal je ustavitev uvoza južnoafriških zlatnikov oziroma Krugerrandov, omejitev novih posojil južnoafriški vladi, prepoved izvoza računalnikov južnoafriški vojski in policijskim silam, ter prepoved prodaje jedrske tehnologije. Reagan je hotel s svojo akcijo preprečiti še močnejše ukrepe, ki jih podpirajo v zveznem kongresu. Mnogi kongresniki so takoj kritizirali Reaganove ukrepe, češ, da dejansko ne pomenijo nobenega posebnega novega pritiska na južnoafriško vlado, naj ta res spremeni oziroma opusti sistem apartheida.

Včerajšnja Reaganova izjava pomeni spremembo v predsednikovem dosedanem stališču do gospodarskih sankcij zoper Južno Afriko. Vse do včeraj je Reagan namreč trdil, da nasprotuje sankcijam in da je pripravljen vetirati vsakršno kongresno odločitev za sankcije. Reagan je sicer dejal, da je še vedno pripravljen vetirati obsežnejše sankcije, včeraj je pa dejansko napovedal v precejšnji meri sankcije, ki jih zahteva kongresna večina. Že jutri bodo v zveznem senatu glasovali o sankcijah.

V Južni Afriki je predsednik države Pieter W. Botha kritiziral Reaganovo odločitev in dejal, da je bil predsednik pod močnim pritiskom kongresnikov. Dejaj, da bodo napovedani ukrepi res škodovali južnoafriškemu gospodarstvu. Črnski voditelj škof Desmond Tutu je pa rekel, da Reaganovi ukrepi nič ne pomenijo. Tutu je celo dejal, da smatra Reagana za rasista.

Opazovalci južnoafriških razmer menijo, da bo država predvsem prizadeta zaradi akcij zahodnih bank in podjetij, ki omejujejo ali v nekaterih primerih celo opuščajo poslovanje v Južni Afriki. Podjetja nočejo več investirati denarja v državi, banke ne odobrijo več novih posojil itd.

Reagan pod pritiskom tudi glede svoje zunanjetrgovinske politike — Ameriška industrija zahteva vladno podporo

WASHINGTON, D.C. — Tudi letos bo zunanjetrgovinski primanjkljaj ZDA rekorden. Prizadete zaradi vedno večjega uvoza so številne industrije, v prvi vrsti so jeklarska, tekstilna, čevljarjska in avtomobilska. Predstavniki teh industrij že dalj časa zahtevajo od Reaganove administracije podporo, da bi uspešneje kljubovali tuji konkurenci, da bi mogle povečevati izvoz v tuje dežele. Reaganova vlada ni hotela teh prošenj podpirati, ker zagovarja principe »proste« trgovalja na mednarodni ravni. Tudi sedaj Reagan noče spremeniti svoje politike, vendar je pritisk v prid protekcionizma vedno večji, predvsem v zveznem kongresu.

Zaradi tega pritiska razmišlja Reagan o določeni spremembi v dosedanem stališču. Menda nameravati podvzeti ukrepe, ki bi spodbujali ameriški izvoz. Poleg denarnih subvencij, bi ZDA začele pritiskati na razne države, naj bodo njihovi trgi odprtejši ameriškim izdelkom. Mnoge države namreč omejujejo na razne načine uvoz tujih oziroma ameriških izdelkov kljub temu, da te države trgujejo sorazmerno svobodno na ameriškem trgu.

Vodilni kongresniki trdijo, da je razpoloženje v kongresu zelo napeto glede Reaga-

nove zunanjetrgovinske politike in da mora predsednik to njegovo temeljito spremeniti. Kot kaže, kongresniki so pripravljeno odobriti zelo protekcionistične zakonske osnutke, v verjetnem slučaju Reaganovega veta pa bi lahko kongresniki veto zavrnili. Da bi to preprečil, skuša Reagan izoblikovati novo zunanjetrgovinsko politiko, ki bo obenem zadovoljila kongresnike in ne povzročila protiukrepov od tujih vlad.

Poskus državnega udara v Tajlandu ni uspel — Vodja udara je bil nek polkovnik — Ubita dva ameriška novinarja

BANGKOK, Taj. — Včeraj je skupina vojakov izvedla poskus državnega udara, ki pa ni uspel. Sodelovalo v poskusu prevrata je kakih 500 vojakov, v krajšem spopadu pa so bili prevratniki premagani in razoroženi. Do državnega udara je prišlo, ko sta bila v tujini predsednik vlade in načelnik armadnega generalštaba. Na oblasti v Tajski je namreč že vojaška vlada.

Med streljanjem sta bila smrtno ranjena dva ameriška novinarja. Streljal je na skupino novinarjev tank. Padla sta 52-letni Neil Davis, ki je vodil urad NBC televizije v Tajski, in 35-letni snemalec William Latch, prav tako uslužbenec NBC. Davis je bil zelo cenjen novinar in je bil med redkimi novinarji, ki so ostali v Južnem Vietnamu tudi po zmagi Severnega Vietnama. Prejel je več odlikovanj za odlično poročanje iz Vietnama, kjer je služil več kot 20 let.

Sedanja tajska vlada je zelo naklonjena ZDA in so bili v Washingtonu veseli, da državni udar ni uspel. Vodja prevratnikov, polkovnik Manoon Rupekachorn, menda pripada mlajši generaciji oficirjev v tajski vojski. Sodeloval je že v poskus državnega udara, do katerega je prišlo l. 1981.

— **Kratke vesti** —

Birmingham, V. Br. — Sinoči je prišlo do izgrede v četrti tega mesta, v kateri živijo ljudi mešanih ras. Izgred ocenjujejo za najhujši od l. 1982. Izgredniki so zanetili požare in plenili po trgovinah. Reševalci poročajo, da so našli trupla treh oseb, ranjenih pa jih je bilo 25.

Chicago, Ill. — Včeraj so občutili v zahodnih predmestjih Chicaga manjši potresni sunek, ki je povzročil nekaj gmotne škode. Človeških žrtev ni bilo. Zadnji potres v omenjeni okolici je bil pred 13 leti.

Bejrut, Libanon — Včeraj so šiitski muslimani napadli palestinsko taborišče v tem mestu. Spopadi trajajo že šest dni, nekateri vodilni Libanonci apelirajo na Sirijo, naj zaseda mesto in napravi konec nemirom. Sirijci pa ne kažejo zanimanja za to.

Tel Aviv, Iz. — Danes so Izraelci izpustili 119 libanonskih muslimanov in jih poslali nazaj v Libanon. Izraelci trdijo, da so sedaj izpuščeni vsi tisti, katerih izpustitev so bili zahtevali ugrabitelji TWA letala junija letos.

Milwaukee, Wis. — Preiskava je v teku o vzroku letalske nesreče v tem mestu, do katere je prišlo pretekli petek in v kateri je našlo smrt 31 potnikov in članov posadke letala DC-9 Midwest Express letalske družbe. Domnevajo, da je nesrečo povzročila okvara na motorju, vendar nimajo pojma, kakšna naj bi bila okvara in zakaj ni mogel pilot kljub temu letala kontrolirati.

Iz Clevelanda in okolice

Kosilo pri Sv. Vidu—

V nedeljo, 15. septembra, bo vsakoletno kosilo, ki ga v dvorani pri Sv. Vidu pripravlja Oltarno društvo. Kosilo bo servirano od 11.30 do 1.30 pop. Cena je \$5, za otroke do 12. leta pa \$3.

Novi grobovi

Lucille L. Ogrinc

V soboto, 7. septembra, je na svojem domu na E. 209. cesti umrla 82 let stara Lucille L. Ogrinc, rojena Zgonc v Minn., od koder je prišla v Cleveland l. 1925, žena Mathewa (pok.), mati Molly Gorse (pok.), 2-krat stara mati, 3-krat prastara mati, sestra Molly Saye ter že pok. Frances Rozman, Anne Vulgamore, Angele Kokaly, Johna in Franka, članica SZZ št. 14, ABZ št. 132 in Euclidskih upokojencev. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda jutri, v sredo, v cerkev sv. Kristine dop. ob 9.15 in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo danes pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Dorothy L. Gerich

V soboto, 7. septembra, je v St. Vincent Charity bolnišnici umrla 51 let stara Dorothy L. Gerich, rojena Tanko, žena Geralda, mati Lorraine (Kalif.), sestra Anthonyja Silca, Sophie Mahovlic, Adolpha Silca, Charlesa Tanko, Victorja Tanko, Josepha Tanko (Vt.), Dolores Wasylychen (Kalif.) ter že pok. Francka in Emila Silca, hčerka Charlesa in Mary (Rozman) Tanko (oba že pok.). Pogreb bo iz Grdinovega pogrebnega zavoda, 1053 E. 62 St., v četrtek, 12. septembra, dop. ob 9. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo jutri, v sredo, pop. od 2. do 4. in zv. od 7. do 9.

Richard Macerol

Umril je 52 let stari Richard Macerol, sin že pok. Josepha in Marie Macerol, brat Evelyn, nečak in bratranec. Pogreb bo iz Zak pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave., v četrtek, 12. septembra, v cerkev sv. Vida dop. ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš. Na mrtvaškem odru bo nocoj od 7. do 9. ter jutri popoldne od 2. do 4. in zvečer od 7. do 9.

Edward Srebot

V petek, 6. septembra, je v Euclid General bolnišnici nenadno umrl 60 let stari Edward Srebot s 15216 Ridpath Ave., rojen v Clevelandu, vdovec po l. 1976 umrli ženi Delores, roj. Cihon, oče Jacqueline Kaval in Geraldine Parks, 4-krat stari oče, brat Antoinette (Dalje na str. 4)

Sestanek—

Misijonska Znamkarska Akcija vabi na sestanek, ki bo nocoj ob 7. uri pod staro cerkvijo pri Mariji Vnebovzeti. Pridite!

Krofi—

Oltarno društvo pri Sv. Vidu ima prodajo krofov to soboto v društveni sobi farnege avditorija. Pridite!

Vinska trgatev na Pristavi—

To nedeljo bo na prostorih Slovenske pristave tradicionalna vinska trgatev. Na razpolago bodo stejk kosila, vampi, golaž in suhe klobase z domačim kruhom. Vabljeni!

Prihod Avsenikov—

Vsi prijatelji Slavko Avsenikovega ansambla so vabljeni, da se pridružijo skupini rojakov, ki bodo ansambel pričakali na letališču Hopkins ta četrtek, 12. septembra. Njih letalo (Air Ontario) naj bi pristalo ob 6.45 zvečer. Vabijo vas, da ste navzoči že ob 6.20 zv. Člani organizacij, pevskih in drugih društev naj pokličejo Franka Sterleta na 881-4181, ako želijo več podrobnosti. USS pihalna godba bo edino igrala ob prihodu Avsenikov, vendar predstavniki drugih ansamblov so vabljeni, da se sprejmu pridružijo. Menda je še nekaj vstopnic po \$13 za koncert v Music Hallu to soboto zvečer. Ako vstopnice še nimate, prav tako lahko pokličete g. Sterleta na zgoraj omenjeni tel. številki.

Iz Slovenije—

Pretekli teden je prišel v naše mesto iz Slovenije č.g. Franci Godec, ki bo gost pri Mariji Vnebovzeti. G. Godec bo konec tega mesta vodil Baragove dneve pri tej fari. Želimo mu prijetno bivanje med nami!

Lep piknik—

Preteklo nedeljo popoldne in zvečer je bil na Lovski farmi skupni piknik St. Clair lovškega kluba in Primorskega kluba. Udeležba je bila dobra.

Kartna zabava—

Ta petek zvečer bo kartna zabava v korist Slovenskega doma za ostarele na Neff Rd. Prireditel bo v Baragovi dvorani pri Mariji Vnebovzeti na Holmes Ave. in se bo začela ob 7. zvečer. Kartno zabavo sponzorira Ženski pomožni odsek Slov. doma za ostarele, vstopnice so po \$2 in jih boste lahko dobili pri vходу v dvorano.

VREME

Pretežno oblačno danes z možnostjo dežja. Najvišja temperatura okoli 75° F. Spremenljivo oblačno jutri z najvišjo temperaturo okoli 68° F. Isto vreme tudi v četrtek, z najvišjo temperaturo okoli 67° F.

AMERIŠKA DOMOVINA

6117 St. Clair Ave. - 431-0628 - Cleveland, OH 44103

AMERIŠKA DOMOVINA (USPS 024100)

James V. Debevec - Publisher, English editor
Dr. Rudolph M. Susel - Slovenian Editor

Ameriška Domovina Permanent Scroll of Distinguished Persons:
RT. REV. MSGR. LOUIS B. BAZNIK

NAROČNINA:

Združene države:

\$33 na leto; \$18 za 6 mesecev; \$15 za 3 mesece

Kanada:

\$42 na leto; \$27 za 6 mesecev; \$17 za 3 mesece

Dežele izven ZDA in Kanade:

\$45 na leto; za petkovo izdajo \$25

Petkova AD (letna): ZDA: \$18; Kanada: \$22;

Dežele izven ZDA in Kanade: \$25

SUBSCRIPTION RATES

United States:

\$33.00 - year; \$18.00 - 6 mos.; \$15.00 - 3 mos.

Canada:

\$42.00 - year; \$27.00 - 6 mos.; \$17.00 - 3 mos.

Foreign:

\$45.00 per year; \$25 per year Fridays only

Fridays: U.S.: - \$18.00 - year; Canada: \$22.00 - year

Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio

POSTMASTER: Send address change to American Home
6117 St. Clair Ave., Cleveland, OH 44103

Published every Tuesday and Friday except the first 2 weeks in July and the week after Christmas.

No. 68 Tuesday, September 10, 1985

Občestvo živih in mrtvih Slovencev

O občestvu živih Slovencev menda ni treba kaj prida pisati, niti definirati, koga imam s tem nazivom v mislih. Vse naše žive ljudi v vseh treh Slovenijah, matični, zamejski in zdovski, ki se čutijo in priznavajo za Slovence, brez ozira na njihovo poklicno, svetovno-nazorsko in politično opredelitev. Življenje je gibanje, je akcija in razvoj, je dviganje in padanje, in o vsem tem se govori in piše, se ocenjuje in usmerja svobodno ali pod prisilo, in kdor bere časopisje in knjige ter zasleduje vse premike in preobrazbe v nenehnem teku zgodovine, je dovolj poučen in ve, kaj je mišljeno pod izrazom »občestvo živih«. Nadaljnje razlaganje je torej nepotrebno.

Drugače je z občestvom mrtvih, o katerih bi na tem mestu rad nekaj napisal. Treba je razčleniti, kateri mrtvi pridejo pri tem razmišljanju v poštev, ne sicer kot edini vendar kot izbrani in prvenstveno zaslužni pokojniki, ki jih smemo imenovati mučenike za obrambo slovenskih narodnih, kulturnih in verskih vrednot. In so umrli nasline smrti zaradi zvestobe in obrambe teh vrednot.

Zgodovina nam pripoveduje, kdaj in koliko slovenskih ljudi je — izven rednega vojskovanja — nasilno izgubilo življenje recimo v času strašnih turških vpadov na slovensko ozemlje; ali ob kmečkih uporih, ko so fevdalni gospodje z najetimi vojščaki dali pobiti množice slovenskih ljudi, in še ob drugih prekucijah, ko je tekla nedolžna kri preprostega naroda. Vendar teh nasilnih smrti ne vključujem v moj pojem občestva mrtvih, ker jim manjka duhovna podstat in vsebina. Tak duhovni, bi dejal: transcendentalni značaj pa ima nasilna izguba življenja pri tistih Slovencih, ki so prellili svojo kri med štiriletno komunistično revolucijo in po njej, ker so se iz globokega prepričanja, da imajo prav, uprli brezbožnemu nasilju in pri tem zgubili življenje, največkrat v predhodnih strašnih mukah in nepopisnem trpljenju.

Nimam torej v mislih samo mučeniško izven boja pobitih domobrancev in drugih protirevolucionarnih borcev, čeprav so ti na prvem mestu v mojem občestvu mrtvih, marveč več tisoče in morda deset tisoče (kdo bi mogel zanesljivo navesti točno število!) slovenskih ljudi vseh slojev in poklicev, ki so umrli pod kroglo, puškinim kopitom ali nožem, ker so globoko verovali v Boga in posmrtno življenje, globoko ljubili svoj narod ter zavračali brezboštvo. Vidni slovenski pisatelj Narte Velikonja je to glasno izpovedal tik pred nasilno smrtjo, ko je zaklical: »Živel Kristus Kralj!«.

Morilci so bili bratje po narodnosti, krvi in jeziku - Kajni je moril Abela.

V mojem spominu vstajajo pred menoj možje-mučeniški, ki sem jih dobro poznal, mnogi med njimi so bili moji prijatelji, pa jih je morilska roka pokosila, nekatere v groznih mukah, ko jih je, kot narodne delavce in vodnike, skupnost najbolj krvavo potrebovala. Tu je ban dr. M. Natlačen, univ. prof. dr. L. Ehrlich, tu je neprekosljivi javni delavec in organizator Ivo Peršuh, tu je prof. Branko Kek, sošolec iz akademskih let, novomeški kanonik, tu moj grmiski kolega,

Začetek Slovenske šole pri Sv. Vidu

CLEVELAND, O. — Po dolgih poletnih počitnicah so se zopet odprla šolska vrata. Tudi pri Sv. Vidu je angleška šola že v polnem teku. V soboto, 14. septembra, pa bo z delom začela tudi slovenska sobotna šola. Starše naprošamo, da bi otroke pripeljali v šolo ob 8.45, da bo pred začetkom pouka izvedeno vpisovanje in razdelitev učencev po razredih.

Pouk slovenskega jezika je za obstoj našega kulturnega delovanja največjega pomena. Vse starše, ki pošiljate svoje otroke v slovensko šolo, prosimo, da se ob začetku šolskega leta nanovo obvezete, tesno sodelovati z odborom, kakor ste sodelovali do sedaj. Le v skupnem prizadevanju bomo dosegli uspehe.

Za odbor: Jože Likozar

FANIKA HUMARJEVA

— Njena osebnost in pomen za zdomce —

CHICAGO, Ill. - Po dolgi bolezni nas je 24. avgusta 1985. zapustila neustrašna Fanika Humarjeva. Njene posebnosti terjajo vsaj krajši pogled na njene ideale, dejanja in vede nje med nami.

Fanika izhaja iz številne slovenske rodbine Kvas. Rojena je 17. svečana 1927 v Slovenskih Konjicah, a izšolana je na Glasbeni šoli v Mariboru, kjer je tudi postala članica Mariborske Opere. Kljub tesnim nagibom do očeta Blaža in še bolj do ljubeče matere Marije, jim je lepega dne po vojni šepnila: »Moram v svet,« in pristavila: »V pohojeni domovini nimam več izgledov.«

Iskala je sreče marsikje; največ je pričakovala tukaj. Spotoma se je poročila z uglednim zdravnikom dr. Leopoldom Humarjem, ki ji je razširil razgled in podvojil upanja.

Prišedši med nas je zavihala rokave, za svoj dom in za potrebe našega pokolenja. Oboje se je posrečilo; takratna mladina jo pomne vse dni. Žal, se je prehitro vtihotapila bolezen in obema zakoncema zastavila pot. Sledilo je deset let bojevanja, za moža in zase, četudi brez jamstva za uspeh. Omagala sta oba; skupaj sedaj počivata na čikaškem pokopališču Resurrection.

Ustvarjalna udeležba

Fanikin cilj je tičal v preporajanju mladine, telesno in duševno. Smotrno in sistemsko je sledila temu geslu. Razen športa je požrtvovalno vlivala našemu naraščaju literarne bisere: leposlovje, pesem in dramo. Med telovadno uro je ne-

mojster-telovadec Jože Pavlič, tu stoji v vrsti odlični župan tedaj največje podeželske občine Šmihel-Stopiče, Brulc, ob njem je župan občine Horjul, moj zgledni grmiski učenec Bastič, in tu se smehlja vedno nasmejani gimnazijski sošolec, župnik na Suhorju, Janez Raztresen. Temu so po zanesljivih pričah na živem telesu rezali jermene iz kože na hrbtu... Brulcu so živemu odrezali ušesa in iztrgali jezik... Lahko je škof Gregorij v begunstvu izjavil, da so tudi na slovenski zemlji zrasle palme mučeništva. Pa naj bi bil tudi imel v mislih le civilne žrtve revolucije in trpine okupatorskega nasilja s streljanjem nešteti talcev.

A v duhu gledam čete in bataljone domobrancev, strumno korakajočih pod oknom mojega stanovanja v Ljubljani in glasno prepevajočih svojo slavno himno »Oče, mati, bratje in sestre...«, ki so se za ceno svojega življenja odločili z orožjem upreti se brezbožnemu zlu komunizma in ščititi narod in njegovo premoženje. Kaj so ti prestali v rokah strašno sovražnih bratov, je že zgodovina, ki se v domovini ne sme zapisati, kjer je pa zapisana, je nevarnost, da se sčasoma pozabi.

To je moje občestvo mrtvih Slovencev, ki ga v tem spisu želim predočiti slovenski javnosti.

(dalje na str. 4)

obenem pa je vztrajala ostati pri svojem. Verovala je pri vsem tem, da bo nekega dne spet služila svobodni Sloveniji in da bo lep del tukajšnje mladina povrnila med domače hribe. Lepoto jezika je negovala pri vsakem svojem učencu kot nujnost.

V veri je iskala opore vse žive dni; pred vsakim težjim korakom ali nastopom, ob vsakem kočljivem dvomu, pred vsako operacijo in med vsako medicinsko terapijo. V takih trenutkih, pravi, da je videla prikazen Matere Božje s tolažilnim smehljajem, včasih celo ljubljene starše.

Ti darovi molitve so jo pričevali v nujnost srečanja z njimi. Vendar se je navadno spet opogumila, ko je prišla k sebi, in zatrjevala nasprotno, češ, ne bom umrla, dasi se ne bojim smrti. In kot se je jela hitreje gasiti, je podvojila molitev, dokler ni v hudih bolečinah utrnula.

Pomilovanje ni Fanika prenesla; rajši je odkrivala razumevanje, in še rajši posnemanje. Pogum je ni zapuščal ob nobenem novem udarcu, ob nobenem od številnih zdravniških posegov. Usmiljenje se ji je zdelo potrebno le za tiste, ki so razočarali načela in pričakovanja.

Zdovska primerjava

Fanikina hrabrost vliva spoštovanje in vzbuja k posnemanju. Njena načela so sejala resnico, včasih robato in nevsučno, toda neogibno. Ona je smotrno tehtala principe in se ravnala po dejanskih izsledkih. Ameriško domovino je objela ne le kot varno zaščitnico, ampak kot novo očetnjavo, ki ljudem zagotavlja demokracijo, ter s tem uveljavlja naše pravice.

Nikdar nismo slišali pri njej
(Dalje na str. 3)

Belokranjski klub se zahvaljuje

CLEVELAND, O. - Člani Belokranjskega kluba se najlepše zahvaljujejo vsem prijateljem in znancem, ki so se v tako lepem številu udeležili našega piknika 25. avgusta na Slovenski pristavi.

Najprvo se zahvalimo Fr. Tomcu za darovano sv. mašo pri spominski kapelici za umrle člane in njih družine. Kmalu po maši so začeli servirati okusno kosilo na ražnju pečene svinjine in jagnjetine. Po drugi uri popoldne je začel igrati orkester Toneta Klepca iz Girarda, Ohio. Zabaval je goste v najlepšem razpoloženju pono v noč. Zato Tony in tvoji fantje, prav lepa hvala!

Zahvalimo se dr. Milanu Pavlovčiču in Tonetu Petkovščku, ki sta vabila po radijskih valovih na naš Belokranjski piknik. Prav lepo se zahvalimo tudi Ameriški Domovini se objavilo vabil.

Še enkrat iskrena hvala vsem, ki so se našega piknika udeležili, in vsem, ki so na kakršen koli način pripomogli, da je naš piknik tako lepo uspel.

Odbor

MIMOGREDE IZ MILWAUKEEJA

MILWAUKEE, Wis. - September ali kimavec je mesec, v katerem se začne spravljati jesensko sadje, ki pa še ni dosti trpežno, zato se ga mora takoj uporabiti ali zakuhati, posušiti itd. Imenitno sadje so v tem času češplje. V tem mesecu je teletina najbolj sočna, bravina najokusnejša, govodi- na najboljša. Tudi divjačina je več in je boljše nego v avgustu. V kimavcu moramo spraviti tudi paradižnike, kumare in peso, da ne prezore.

Poleg kimavca ima september še par drugih slovenskih imen: jesenik, malomašnik, sadnik, kimalec, šmihelščnik in devetnik.

Izvor slovenskega narodnega imena za september — kimavec — ni dokončno pojasnjen. Miklošič je razlagal ime kimavec odtod, ker živina, nadlegovana od obadov in muh, sem ter tja kima in ne stoji pri miru. Najstarejše slovensko ime za september — poberuh — je izpričano že iz leta 1466. Njegov pomen je bolj očiten; tedaj se pobirajo sadeži z dreves in pridelki s polja.

Nekaj pregovorov za kimavec: Kadar prve dni kimovca pogostoma grmi, bo dosti tepkovca, pšenice in rži. — Če se zgodaj selijo ptiči, bo huda zima o božiču. — Ko žerjav leti na tuje, brž se zima približuje.

FANIKA HUMARJEVA

(Nadaljevanje s str. 2)

toliko togote čez vladajočo družbo na domačih tleh, kolikor smo srečevali spodbudne primere lojalnega prilaganja novi deželi. Kazala je tiho hvaležnost prostodušni demokraciji, ki ne zapira ust nobeni etniški skupini in ne duši niti najbolj gorečih demonstracij.

Poudarjala je in s svojim zgledom potrjevala rojakom, da se pridnim rokam v tej deželi nudi gmoten in duševni napredek, ter dvig osebnega dostojanstva, brez nevarnosti pred izgubo intimnih etniških znamenj. Sladka materinščina se, po njenih besedah, ne more pozabiti tukaj, kaj šele zatreti.

Amerika uči delati, ne besedičiti, a to je k sreči Slovencem prirojeno. Odtod njihovi uspehi in ugled. Srčna ograja se z ničemer ne podira v teh okoliščinah; v prostem času torej utegnemo negovati vso svojo omiko in jo oddajati svojim potomcem v oplemenitveno dediščino.

Končno nudi Fanika še opomin, po katerem je trpljenje nujno življenjsko spremstvo. Neogibno je med zdravjem; še bolj je neogibno med boleštvom, zlasti ko nas postelj priveže za odhod. Njen močan primer zgovorno svetuje, naj ne godrnjamo, ob bolečinah, zoper božjo dobroto, tudi ko se nam zazdi, da je njegovo usmiljenje že pošlo. Trpljenje ničesar ne podira, marveč zbija mostiče za usodni Prehod; to je Rešenikov klic za pospešeno

Neki pesnik je dejal: Pomlad je sicer lepa, toda če bi ne bilo jeseni, bi bilo oko sito, želodec pa prazen. Zato pa je treba mlade ljudi šolati za delo — ne pa zato, da bi ne delali.

Vsem, ki imajo ta mesec rojstne praznike in godove, najlepši pozdrav in vse dobro v zgodnjih jesenskih dneh.

Naši letošnji pikniki niso več pikniki, marveč »Slovenefest«, kar je isto kot piknik ali veselica na prostem. Opazil sem, da na letošnjih piknikih nihče ni nosil na prsih pripet gumb z raznimi napisi ali maje z napisi: »Slovenci smo luštni ljudje«. Kar je ostalo nespremenjeno, je bila poskočna polka, kranjske klobase in pijača. Za nekatere je bilo to enkratno doživetje, za druge pa je bilo doživetje na nešteti pevskih in orkestralnih koncertih pod milim nebom v raznih naših parkih.

Za tretje je bilo doživetje tam pri jezeru, kjer so se vršile Summerfest, Italianfest, Germanfest, Polishfest in še nekaj drugih. S septembrom se veselice in zabave pod milim nebom končajo, začnejo pa se kulturne in zabavne prireditve v gledaliških, koncertnih dvoranah, v raznih galerijah in muzejih pa umetniške razstave.

pot Navzgor. Fanika ni črhnila žal-besede niti v poslednjih tresljajih.

Post scriptum

Naj še omenim, da so Faniki lajšali težave številni prijatelji in spoštovalci iz Združenih držav in Kanade. Svet jo je poznal in ji je to bilo v izdatno tolažbo. Družina Burjek ji je hvaležna nudila nesebično pomoč vsa leta nadlog. Še tesneje jo je spremljala, do vseh praktičnih podrobnosti, vsakodnevna strežnica z Notranjskega, gospa Julka Kacin, z vso svojo družino vred. Z vsemi močmi je rahljala ponavljajoče se Fanikine tegobe... Hvaležna jim mora biti vsa slovenska skupnost in Bog jim povrni stotero!

Duhovno, duševno in versko uteho pa ji je uspešno podajal — poleg uvidevnega g. p. Vendelina — vdani in nad vse zaupni rojak in dologoletni prijatelj p. dr. Kalist Langerholz, od fare Sv. Štefana. On je najtopleje sočustvoval in razumel njeno gorjé, ter jo utrjeval v krščanskih načelih.

V tej plemeniti postrežbi je Fanika doslovno občutila Božjo roko, poslano o pravem času in v pravi namen: da jo izpelje iz Solzne Doline, spravljeno in tolaženo skozi več let, vse do trenutkov poslednje muke. Njegovo so-trpljenje bo prav poravnano šele ob Mizi Gospodovi, kjer se srečujejo brez bolečin.

V septembru - kimovcu 1985
Maks Milanez

Življenje v jeseni je čudovito lepo, lepo, ker je zopet preteklo leto naokrog in stara navada je, da se v septembru odpro kulturni hrami in prične kulturna sezona, katera je v Milwaukeeju zelo pestra in bogata z umetniškim sporedom.

Milwauški simfonični orkester, katerega vodi skladatelj in dirigent Lukas Foss in letos novo nastavljena dirigentka JoAnn Falletta, ima v načrtu 50 koncertnih večerov z raznimi gostujočimi umetniki. Med njimi bo 31. januarja in 1. februarja 1986 nastopil znani jugoslovanski pianist Ivo Pogorelič. Že 95 let zaporedoma gostuje v Milwaukeeju z 10 simfoničnimi koncerti svetovnoznani čikaški simfonični orkester, z raznimi našimi in evropskimi dirigenti. V sezoni imamo v Milwaukeeju 6 do 8 dramskih predstav, 4 do 6 samostojnih baletnih večerov, dva pevska koncerta »Bel Canto« ter nešteto umetniških slikarskih in kiparskih razstav. Za vsakega, ki se zanima za te vrste umetnosti, ta ima vsega na pretek.

Za nas starejše pa je važno, kakšno bo zimsko vreme in kako Ti bo služilo zdravje. Zato sva z ženo sklenila, da si bova nabavila vstopnice na dan prestave, koncerta in baletnega večera. Ker je umetnost lepota in resnica, nam je ta užitek zelo potreben, posebno v današnjih razruvanih časih in dolgih jesenskih in zimskih večerih.

Glasba in pesem je boljše od pogovora, boljše od šepeta. Glasba in pesem je lepota, je resnica, je brezčasje, zato je sladka in brez bolečin. Pesem je brez nevarnosti, osvobaja strahu in jeze. Pojemo ob vsaki priliki, pojemo, ko stojimo ali marširamo. Brezsrčni ljudje ne poslušajo dobre glasbe, trinogi ne pojejo, rablji tudi ne. Pojejo nesrečneži, pojejo veseli ljudje. Glasba in pesem nas lajša bolečine in nas vodi in bodri k soncu.

Veliko se je govorilo in napisalo ob 40-letnici konca druge svetovne vojne in vseh grozodejstev komunistične revolucije v »starem kraju«. Takrat se je veliko število borcev, da si rešijo golo življenje, razpršilo na vse dele sveta, največ v Argentino in severno Ameriko. Tu so si ustvarili življenje in družino.

Ob tej žalostni obletnici ne smemo pozabiti, posebno povojni emigranti, da smo bili odsekana veja domovinskega drevesa. Toda na odsekani in prepareli veji so vzbrsteli popki in močne mladike so pognale v življenje nove sile — sinovje in hčere, ponos povojnih emigrantov.

Danes so že zreli ljudje s svojimi otroci. Nekateri so zaposleni v raznih tovarnah, nekateri so obrtniki, mnogi fantje in dekleta so študirali na različnih collegeih in univerzah ter si pridobili akademske naslove. Danes so nekateri na važnih položajih in delajo ti-

Prijatelju Mirku Sešek v blag spomin!

GILBERT, Minn. - Kakor njegovo ženo, sina in hčerko, je tudi nas vse, ki smo živeli skupaj vsa leta begunstva in tukaj, zelo potrla vest, da je umrl Mirko Sešek. Nimam besed, kako naj potolažim to lepo družinico, ki je živela tesno povezana v lepi ljubezni. Bog naj Vas tolaži in nebeška mati Marija, da boste mogli prestati to grozno izgubo.

Mirkova smrt je bila lepa. Dan pred nenadno smrtjo je bil v nedeljo pri sv. maši in obhajilu v domači cerkvi. Drugi dan zjutraj pa mu je kruta smrt pretrgala življenje. Še je bil srečen, da je po rokah domačega župnika prejel zakrament za umirajoče in nato je odšel k Bogu po plačilo. (Datum smrti ni v rokopisu naveden, op. ur.)

Pokojni Mirko se je rodil v lepi Ljubljani 4. julija 1920. Po končanem šolanju je dobil službo uradnika na glavni pošti, katero je vestno opravljal do leta 1945. Takrat se je kot zaveden protikomunist s tisoči drugimi, ki niso marali živeti pod komunistično oblastjo, podal v begunstvo. Najprvo je živel v taborišču v Vetrinju, potem v Kellenbergu (Avstrija), končno pa v Špitalu na Dravi, kjer je bilo glavno taborišče. Živeli smo vsi v negotovosti in strahu, kaj bo? Tam se je Mirko leta 1946 poročil s prijateljico iz mladih let, gdč. Ivanka Novak.

Ko se je leta 1948 začelo taborišče razseljevati, so se mnogi taboriščniki preselili v nove domovine, v Kanado,

sto, za kar se počutijo najbolj poklicne in imajo največ talenta. Nihče ni abonent »welfare«.

To je ena stran medalje, druga stran pa nam pokaže, da je danes v našem življenju velika dirka za osebnim standardom, dirka za osebni ugled, čast, denar in slavo. Nekateri hočejo to doseči za vsako ceno. Zanimivo pa je, da v tej dirki sodeluje tudi starejša generacija, nekaterniki že v visokih letih hrepenijo po ugledu, časti in slavi, hrepenijo po nesmrtnosti! To hrepenenje ni noben greh, pripomniti pa je, da pot do pozitivnega častihlepja je samo ena: Delo, znanje in uspeh. Brez teh treh besed ni časti in ni uspeha. Kupljena čast pa ne traja dolgo — je muha enodnevnica.

Slovenci in Slovenke v naši Ameriki in tudi drugje smo že toliko pomešani z drugimi rodovi, da nas bo kmalu zmanjkalo. Da bi ohranili slovensko besedo, kulturo in običaje, je bilo v Ameriški Domovini pred časom veliko napisanega, kako bi morali pravoverni Slovenci in Slovenke postaviti v Lemontu ali kje drugje nekaj »Dom slovenske kulture in zgodovine«. In kot je po navadi, eden je predlagal to, drugi obratno in končno radi visoke

(dalje na str. 4)

največ v Argentino, in še drugam. Nekateri smo hote ali ne hote ostali še v Špitalu v pričakovanju, da se nas kdo usmili iz Združenih držav in postane naš sponzor tako, da se lahko preselimo tja. To se nam je posrečilo leta 1949, in smo odpotovali v novo domovino.

Kmalu sta se nam pridružila še pokojni Mirko in žena. Naselila sta se najprvo v Grand Rapids Minn., potem pa sta prišla na Gilbert, kjer nas je bila že skupina rojakov. Težko so bili tisti začetni časi, ko ni bilo dosti dela. Mirko se je končno zaposlil v tedanjem rudniku Corsica; ko so tega zaprli, je začel delati v novem rudniku Erie, kjer smo končno bili zaposleni skoraj vsi. Trdo je bilo to delo, poleg drugega je vplivalo na razmere tudi neznanje jezika.

Mirko je delal 8 ur na dan zunaj pozimi in poleti kot »blast man«, kar ni bilo lahko. Celih 32 let je bil tam zaposlen, dokler se ni mogel predčasno upokojiti leta 1982. Komaj dobri dve leti je užival zasluženi pokoj. Rad je potoval k sinu Jožetu, ki živi in je poročen v daljnem Janesvillu, in hčerki Marijanci, poročeni v Kaliforniji z Johnom Tusharjem. Mirko je bil dober prijatelj, saj smo preživeli vsa leta skupaj v lepi složnosti.

Na mrtvaškem odru je ležal v tukajšnjem mrtvaškem domu Ziemer-Moeglein. Kropili smo ga veliko število prijateljev in znancev, rožni venec pa je molil č.g. Francis Gaber. Potem se je na kratko poslovil od pokojnega in dodal na koncu Prešernovo »Memento mori«: »Odprta noč in dan so groba vrata, al' dneva ne pove nobena prat'ka.« Solze so nam zalile oči.

Sv. mašo zadušnico je opravil v domači cerkvi sv. Jožefa župnik č.g. Frank Perkovich ob asistenci č.g. Gabra. Tudi g. župnik se je s par slovenskimi besedami poslovil: »Naj ti bo lahka ta črna ameriška zemlja. Počivaj v miru!« Med sv. mašo je s svojim lepim glasom občutno zapela gdč. Mary Tushar dve slovenski: »Usmiljeni Jezus« in »Angelsko češčenje«, ki spremlja vsakega Slovenca na zadnji poti. Mislim, da so se orosile oči vseh navzočih.

Mirka Seška smo pokopali na domačem pokopališču Gilbert, ob veliki udeležbi sorodnikov in prijateljev.

Tebi, draga Ivanka, sin Jože in snaha Cheryl, hčerka Marijanca in zet John, vsem sorodnikom in bratoma v domovini, izrekam v imenu vseh prijateljev in znancev globoko sožalje.

Zapustil si nas prerano, dragi Mirko, a Tvoj spomin bo živel med nami. Počivaj v miru in prosi pri Bogu za vse Tvoje in nas ostale, da bi tudi mi bili tako pripravljeni kot Ti, ko pride dan se posloviti iz tega sveta!

Zbogom, Mirko!

Tvoj prijatelj
Jože Škorjanec

Janez Rant

DOBRI LJUDJE

— Zgodba slovenske družine v ZDA —

XXIII. nadaljevanje

17

Peter in Cathy sta imela zopet medene tedne, ko se je vrnila v Vermont. Zanosila je. Iskreno je želela in Boga prosila, da bi bilo dete fant, ker mu je hotela dati ime Boris.

Ko je čutila, da se dnevi iztekajo in da bo morala kmalu v bolnišnico, je v postelji objela Petra in ga poljubila.

»Peter, ali me še ljubiš tako, kakor si me, ko sva se v Salzburgu poročila? Ali veš, da nisem nikoli ničesar zase prosila! Ti, družina, profesor in zdaj stric ste bili moja prva skrb! Zopet bom rodila. Občutek imam, da bo zopet fant. Vse otroke smo krstili na imena, ki si jih ti izbral. Ali smem jaz izbrati ime za moje novo dete, če bo fant?«

»Seveda, zakaj pa ne? Pravzaprav sem jaz do zdaj imena samo svetoval in ti si se vedno strinjala z njimi. Zdaj pa ti svetuj! Katero ime si pa izbrala?«

»Boris«, je komaj slišno zašepetala v njegovo uho in se bala, da bo vzrožil. Ko ni, je nadaljevala: »Naj nosi en sin ime fanta, ki sem ga poleg tebe ljubila na tem svetu. Ne zameri, Peter! Zakaj ne odgovoriš?«

»Dobro, dobro, Cathy, odgovoriti nisem mogel, ker mi nisi dala prilike. Vesel sem, da si izbrala to ime. Najin Boris te bo vedno spominjal na tistega Borisa, ki ti je pisal, naj ljubezen vodi vse tvoje življenje. Do zdaj sva se ravnala po njegovem naročilu! Tudi v bodoče bova tako delala.«

Poljubil jo je. Vsa srečna je zaspala v njegovem objemu.

Leta 1965 je umrl stric. Več mesecev je bil bolan, v bolnišnico pa ni hotel iti. Vedel je, da ima raka.

Cathy mu je stregla in ga negovala. Otroci so bili okoli njegove postelje in mu krajšali ure trpljenja. Zadnje dneve je kar spal. Zdravnik mu je dajal tako močne injekcije proti bolečinam, da je bil redko priseben. Umrl je v spanju. Pokopali so ga v družinskem grobu v Middlebury.

Peter in Cathy sta zopet dedovala. Zapuščina se je sestojala iz delnic, bančnih vlog in obligacij. Njuno premoženje se je povečalo.

Oba sta ponovno obiskala staro domovino. Otroci so bili že vsi tam, tudi mali Boris. Tega ima stara mama na Tavčarjevini še posebej rada, ker je poleg Veronike edini Wohlgemuth, ki ima plave lase. Mogoče ima te zato, ker mu je ime Boris!

Konec

Ob 4. popoldne je gospa Cathy prinesla kavo in potico. Prisedla je in pomagala Petru končati zgodbo. Bila je še vedno izredno lepa, vitka in mila gospa.

Ko je sonce zašlo, sta se vrnila tudi kopalca. Nato smo še povečerjali in se po večerji odpeljali proti severu.

Wohlgemuthi so zelo bogati. Kljub bogastvu so pa skromni, topli, prijazni in veseli ljudje, ki pa o svojih izkustvih

v Evropi in tukaj ne govorijo radi. Gospa Cathy pravi: ljubezen nas je spravila skupaj, ljubezen nas vodi v življenju!

— Konec —

Mimogrede iz Milwaukeeja

(Nadaljevanje s str. 3)

cene in pomanjkanja denarja je padlo vse v pozabljenje!

Zaradi tega me je zdaj zbudila misel in prepričanje, da bi bilo veliko ceneje in tudi izvedljivo to, kar imajo že nekatere naše organizacije in sicer »Hall of Fame« — Slovenski dom časti in slave. Pri nas imamo na milwauški univerzi v čast pokojnemu rojaku Francu Ermencu Slovensko glasbeno sobo, pri slovenski fari Sv. Janeza Evangelista pa imamo Majheničevo pevsko sobo, kjer je tudi Center slovenske pesmi.

Tudi pri slovenskem društvu Triglav, odkar so pred kratkim k staremu domu dozidali novo, krasno dvorano, in posebno še, ker že danes visita na steni krasni sliki ljubljanskega pokojnega škofa dr. G. Rožmana in poveljnika domobrancev gen. Leona Rupnika, bi lahko brez vsakega pretiravanja imenovali to dvorano »Slovenska dvorana časti in slave«, v katero bi bili vpisani in počaščeni delavni in zaslužni rojaki in rojakinje.

Ker so take dvorane cenene in lahko izvedljive, polagam na srce rojakom in rojakinjam, da podprejo to zamisel, kajti prepričan sem, da samo v takih »Slovenskih dvoranah časti« bi lahko še za nekaj časa obdržali slovensko besedo, slovensko zavest in naše običaje.

Proti sem vsakršni vojni. Sem za mir. Ne gre mi pa v glavo, kadar vidim na TV ali berem, da so pacifisti ljudje, ki so proti vsaki vojni in za mir na svetu, a vedno protestirajo samo proti ameriški vladi in ameriškim ambasadam v raznih prestolnicah po svetu. Nikdar pa ti »pacifisti« ne protestirajo proti sovjetski vladi in sovjetskim ambasadam. Ti pacifisti se borijo za mir, katerega bodo dirigirali ruski politkarji. Tak mir pa moja vest ne more sprejeti.

Že leta vse do danes se vršijo po raznih delih sveta male in večje vojne. Pred kratkim sem bral, da je že naš književnik Stanko Majcen napisal pred leti, da so vojne za ljudi zelo potrebne, ker vojna naroda očisti in da se je s tem soglašal tudi ruski pisatelj Fjodor M. Dostojevski.

Vojska je velik ventil, skozi katerega se izlije smrad in gnoloba stoletja. Vojska spočenja velike misli v znanosti in umetnosti, odpravlja licemerstvo, razločke med gospodom in hlapcem. V miru da ljudje npravno propadajo. Nazadnje daje vojna tudi preprostem ljudstvu, da pokaže svoj pomen. O vojni zlagajo pesmi in najrajše poslušajo o junaških podvigih.

Govorite kar hočete, vojna

Letopis Cerkve na Slovenskem 1985.

Uredil Rafko Lešnik. Ljubljana, Nadškofijski ordinariat, 1985

V založbi nadškofijskega ordinariata v Ljubljani je nedavno izšla knjiga, ki prikazuje stanje slovenske cerkve 1. januarja 1985. Gotovo je to ena najpomembnejših knjig zadnjih let. Skoro 600 strani imen, podatkov, krajev, cerkva, far slovenskih škofij matične Slovenije in zamejstva in prav tako natančen pregled slovenskih duhovnikov, bogoslovcev in redovnic po svetu.

Stran za stranjo nas seznanja z bogato tradicijo slovenske cerkve, ki še danes šteje več kot tisoč duhovnikov in skoro dva tisoč redovnic v 800 župnijah v Sloveniji in zamejstvu. Četudi letopis ne našteva slovenskih narodnih župnij in skupnosti v izseljenstvu, je vendarle mogoče izluščiti to mogočno organizacijo in razpredeno mrežo predanih delavcev, na katere morajo biti pozorni prijatelji kot tudi nasprotniki.

Najprej preseneča, kako v Sloveniji prevladujejo majhne župnije. Knjiga navaja, da ima Slovenija župnijo na povprečno 2413 prebivalcev, vendar je tudi ob tem povprečju treba opozoriti, da so župnije v koprski škofiji polovico manjše in da je v vsej Sloveniji samo 250 župnij, ki bi bile večje kot povprečje.

Bolj razveseljiva, vendar ne popolnoma, je slika duhovnikov po starosti: polovica je mlajša od 47 let. Največ jih je v starosti od 30 do 45 let, torej povojna generacija, ki danes sestavlja jedro slovenske cerkve. Upadanje duhovniških poklicev v zadnjih letih je seveda razlog za zaskrbljenost.

Dokaj drugačna je podoba redovnic. Med vrsticami je mogoče brati, kako so po koncu vojne marsikje morale opustiti dejavnosti, zaradi katerih so bili redovi in kongregacije ustanovljene. Marsikje so izgubile svoje ustanove in samostane: šolske sestre in uršulinke so bile prisiljene opustiti šole, usmiljenke so morale iz bolnišnic. Ogromen človeški potencial znanja in predanosti je bil potisnjen ob stran in se mu danes marsikje življenje izteka, ko ostajajo brez novega naraščanja in ker jim poti v izvrševanje svojih poklicev še vedno niso odprte. Število re-

je neizogibna, to je zdravilo vseh zdravil. Brez vojne pa bi svet v smradu in gnilobi grdih ljudskih strasti propadel. Vojne so bile, vojske so in vojske bodo tudi v bodoče. Živijo mir. V tem voščilu vas vse lepo pozdravljam.

A.G.

Anton M. Lavriša**ATTORNEY-AT-LAW**
(Odvetnik)Complete Legal Services
Income Tax - Notary Public18975 Villaview Road
at Neff
692-1172

dovnic, ki so iz slovenskih škofij danes na delu drugod po državi nakazuje, da možnosti dela niso po vsej državi enake.

Strokovna izobrazba duhovnikov in redovnikov ni nikako presenečenje. Ne gre torej le za starejše duhovnike, profesorje in učitelje. Novi rod teologov, doktorjev in profesorjev doma in po svetu nadaljuje svetlo tradicijo cerkvenega izobraženstva.

Imena, podatki, naslovi. Začuda malo napak, tu ali tam kak nepopoln naslov, napačno zapisano tuje ime, tu in tam kaka nedoslednost. Za knjigo takega obsega so to le drobne malenkosti.

Za nas po svetu so presenetljivi podatki o 550 duhovnikih v izseljenstvu, torej več kot ena tretjina vseh slovenskih duhovnikov. Tem bi morali prišteti še preko 50 misijonarjev, ki delujejo v misijonskih deželah. Kljub temu je še vedno marsikatera slovenska naselbina po svetu brez slovenskega duhovnika.

Glavnemu uredniku kanoniku Lešniku in njegovim sodelavcem smo hvaležni za to monumentalno delo, ki, upamo, ne bo ostalo neopaženo. Slovenske pisarne v Clevelandu in Torontu bodo gotovo poskrbele, da bodo knjige pri njih na razpolago.

Jože Velikonja

Novi grobovi

(nadaljevanje s 1. str.)

Bilyik in Virginie (pok.), veterinar druge svetovne vojne, zaposlen kot strojnik pri TRW do svoje upokojitve leta 1983, član SNPJ št. 53, aktiven kegljač in igralec golfa. Pogreb bo iz Želetovega pogrebnega zavoda na E. 152. cesti danes, v torek, v cerkev sv. Jeroma ob 10. in od tam na pokopališče Vernih duš.

MALI OGLASI**Hiša naprodaj**

Prodajam enodružinsko hišo, v dobrem stanju. Lep vrt. Skoraj nova garaža za 2 avta.
1127 E. 67 St. Kličite
391-9986 (68,69)

FOR RENT

Beautiful 3 room apt. Near St. Vitus. No pets. Call after 5 p.m. — 432-0806. (68-71)

For Sale

8 room single home. One block from St. Vitus Church.
\$19,900. Call 951-2031. (66-85)

Občestvo živih in mrtvih Slovencev

(Nadaljevanje s str. 2)

Kdor veruje v Boga in posmrtno življenje, se bo brez težav strinjal z mislijo rajnega zaslužnega domobranskega duhovnika dr. Franca Blatnika, da vse zgoraj opisano občestvo mrtvih gleda Kristusa v nebesih iz obličja v obličje in uživa večno veselje. Kdor pa je zanesljivo v nebesih, trdi dr. Blatnik (in kdo bo tam, če ne ti?), je svetnik-mučenec, kakršne mučence je videl škof Gregorij, ker so prelili svojo kri z mislijo na Boga in njegovo kraljestvo. To veliko zadevo ima v rokah, če sem prav poučen, izredno agilni duhovnik dr. Filip Žakelj z načrtom prirediti organiziran postopek za cerkveno priznanje njihovega svetništva. Toda o tem razpravljati ni namen in vsebine tega pisanja.

Kar bi ta pisec rad vsejal v srca vseh vernih Slovencev je odrešilna misel, naj bi živi navezali in vzdrževali stalne in tesne duhovne vezi z mrtvimi, se pravi z mogočno vojsko mučenikov pri Bogu v nebesih, ki jih je bogato rodila vojska in revolucija in so nasilno umirali s Kristusovim imenom v umu, srcu in v ustih. Da so pri Bogu, nam potrjuje knjiga Modrosti (3: 5,6):

Kakor zlato v topilnici jih je preizkusil in našel, da so njega vredni.

Oni so močni zavezniki nas živih v neenakem boju z zlom, da se zagotovi svoboda, pravičnost in vernost narodu v domovini in mu pomaga do novega razcveta. Oni so v življenju bitko zgubili, mrtvi so nepremagljivi. Zatekajmo se k njim, prosimo jih pomoči! Strnimo občestvo živih in občestvo mrtvih v eno samo, vse obsegajoče občestvo Slovencev, in bodimo trdno prepričani, da smo nepremagljivi, in da je laborika zmage v naših rokah. Ta močna zavest bo podnetila v nas živih ogenj podjetnosti in požrtvovalnosti, ki bosta požigali zapreke na poti v bogoljubno, svobodno prihodnost naroda.

L. P.

Hiše barvamo zunaj in znotraj.
Tapeciramo (We wallpaper).
Popravljamo in delamo nove kuhinje in kopalnice. Tudi druga zidarska in mizarska dela.
Lastnik TONY KRISTAVNIK
Pokličite 831-6430
ali 423-4444 zvečer (X)

Kanadska Domovina

Kaj je Slovenska izseljenska matica in kdo jo zastopa?

TORONTO, Ont. - Ker je ga. Cvetka Kocjančič v svojem »Komentarju« (K.D., 30. julija 1985) zagovarjala »konstruktivni dialog« s SIM, bi morda zanimalo, s kakšnimi ljudmi naj bi vodili ta »konstruktivni dialog«. Sledi članek, ki ga je napisal Tone Brulc za Vestnik (Letnik XXXVI-April-Maj-Junij 1985 — št. 2 na str. 166-170).

O.M.

V eni izmed zadnjih števil »Rodne grude« (avgust-sept., št. 8-9, leto 1983) sem dobil sliko odbora »Izseljenske matice« in se srečal z več znanimi obrazi, še več pa je bilo poznanih imen, čeprav oseb prej nisem poznal. »Izseljenska matica« je namreč izvolila nov odbor in da se ovekoveči zaslužno delo odhajajočih za naše potomce, so naročili fotografu, naj jih posname.

Zaenkrat bi si ogledali samo bivšega predsednika Franceta Pirkoviča. Kdo je Franc Pirkovič, da si je zaslužil čast predsedovati nekdanji katoliški ustanovi »Rafaelove družbe za izseljence«, sedaj SIM (Slovenska izseljenska matica)?

Franc Pirkovič je bil največji krvnik Dolenjske, ki ga je bolj poznala pod imenom »Čort« - hudič, ki si ga je dal, ko je bil še politikomisar »Cankarjeve brigade« in ko je začel uničevati dolenjsko ljudstvo, takoj po razpadu Jugoslavije. Bil je sin kmeta iz Vrhpolja pri št. Jerneju; posebnih šol mu ni bilo treba, saj se je naučil stalinističnih metod v času španske revolucije v praksi, teoretično mu jih je pa lahko posredoval njegov brat Ivko, da sta jih potem uporabila za časa revolucije v Sloveniji.

Brat Ivko je umrl lani in čeprav je bil hromec, odkoder je verjetno izviral tudi njegov manjvrednostni kompleks, je imel poleg električarskega poklica še vrsto drugih: partijski zgodovinar, komunistični ideolog, arheolog, organizator KP na Dolenjskem, pisatelj podlistka v »Slovenskem poročevalcu«, »Bilo je pod Gorjanci« in še in še. (Knjiga »Bilo je pod Gorjanci« je lansko leto doživela tretjo izdajo.) Seveda je vojno in revolucijo udobno preživel v moški bolnici v Kandiji pri Novem mestu. Seveda o pokolih ne piše nič.

France Pirkovič si je za svoja službena mesta moral izteči neizmerne zasluge: imenovan je bil za generalnega konzula po vojni v Celovcu, nato v Berlinu, potem pa je opravljal vrsto »odgovornih« dolžnosti, preden je prišel do predsedstva SIM. Oglejmo si jih!

Razpad Jugoslavije je Pirkoviča že dobil doma z natan-

čnimi navodili partije: zbirati orožje, delati za Nemced, da zasedajo čim več slovenskega ozemlja, povezovati se pri tem z drugimi komunisti, ustvarjati zmešnjave in konflikte, da se tako pripravi partiji pot do oblasti.

Kar se tiče zasedbe Nemcev, je bilo omenjeno že v »Svobodni Sloveniji«, kako so organizirali komunisti kmete, naj zahtevajo nemško zasedbo, in kako je pri tem padlo v Trebnjem 32 nedolžnih življenj (Glej »Svobodno Slovenijo«, 28. marec, št. 10, leto 1985. Buenos Aires). Pri nas je bilo malo drugače; pri nas so šli iskat Nemce 6 ur hoda daleč v Krško in samo v naši vasi so jim pripravili tri slavoloke in pet mlajev. V našo hišo jih je pripeljal Jože Rukše pd. Gornik, št. 9, z namenom, da nas postreljajo, češ, da imamo orožje. Komunist-ovaduh! Prav isti Rukše je bil nekaj mesecev nato intendat v »Cankarjevi brigadi«. Res smo jim izročili dve puški, 318 nabojev in osem bomb, v zameno pa smo dobili pred vasjo napis »Deutsches Reichs Gebiet«, na drugi strani pa »Banditen Gebiet«.

Povezava je še kar dobro stekla; v vasi smo imeli drugega španskega prostovoljca, Dušana Ravterja. Jože Rukše je bil produkt ruske revolucije, Žan. More je bil menda tudi v Španiji, Ivan Majnik, sedmošolec, vržen iz novomeške gimnazije (isti, ki je p. Norbertu Klemenu na Suhorju odprl žilo, češ, »če piješ farško kri, te nobena krogla ne zadene«) in druge rdeče cvetke, ki še danes uspevajo v vrtu stalinistične Slovenije.

Ker me je prišel Rukše streljat dva dni po borbi med Štajerskim bataljonom in partizani, ki so ga hoteli uničiti, in sem uro zatem padel v roke Pirkoviču pri Šafarjevem mlinu, kjer pa me ni spoznal, ga imam za starega znanca.

Če primerjamo datume velikih pobojev in mučenj v »Črni bukva« s Sajetovim »Belogardizmom« in Kocbekovimi »Spomini« na Dolenjskem, nam pade v oči velika dejavnost (beri: pobijanje, mučenje, ustrahovanje nedolžnih ljudi!) komunistov od konca meseca maja (ko so v Ljubljani ubili dr. Lamberta Ehrlicha) do julija, ko so ljudje bili primorani braniti se in vzeti orožje od kogarkoli. To obdobje vsak po svoje razlaga.

V svojih »Spominih« pravi Kocbek, da je odšel iz Ljubljane 17. maja, 19. maja pa so že mučili in pekli hinjskega kaplana Henrika Novaka tako blizu Kocbekovega šotora, da je ta moral slišati njegove krike; vsaj isti večer ga jc Boris Kidrič potolažil s tisto: »Žrtve

(dalje na str. 6)

Prvi gverilec

TORONTO, Ont. — Primorci pod Italijo so se med obema vojnama krepko upirali fašistični Italiji in prisilni asimilaciji. Upirali so se s pomočjo duhovnikov v cerkvah, laiki pa so bili aktivni v številnih društvi, predvsem pevskih. Kljub vsemu temu naporu pa je položaj Slovencev postajal vedno težji. Nekateri so se zatekli v tajno organizacijo TIGR in so s sabotažo, orožjem in ilegalnim tiskom skušali reševati slovenski življenjski prisotnost.

V knjigi sedaj pokojnega primorskega advokata Avgusta Sfiligoja »Boj Slovencev pod fašizmom za narodne pravice (Gorica, 1984), zasledimo podatke, ki jih v lastnih besedah spodaj navajam:

S 1. septembrom 1939., torej začetkom druge svetovne vojne, je napočil tudi alarm za TIGR (Trst-Istra-Gorica-Reka). Danilo Zelen je z vodstvom TIGRa zbral velike količine orožja za večje gverilske oddelke. Za TIGR je nastopilo pravo vojno stanje z Italijo, in Danilo Zelen je po sklepu TIGRa dajal navodila, kako škodovati na vse mogoče načine Italiji in tudi Nemčiji.

Ko je prišlo aprila 1941. leta do razpada organiziranega jugoslovanskega vojaškega upora, se je Danilo Zelen umaknil z orožjem na Malo goro pri Ribnici. Tu je že bil učitelj Tone Majnik in pa Ferdo Kravanja, imeli so priti tudi drugi. Takoj so napravili načrte, kako napasti stare sovražnike oziroma italijansko fašistično vojsko v Sloveniji.

Ko so Italijani v Ribnici zvedeli za skupinico gverilcev, je cela italijanska posadka v Ribnici krenila na Malo goro. Italijanski vojaki so bili sprejeti z ognjem iz brzostrelk. Po večurnem boju so Italijani vdrl v koč, v kateri je Danilo Zelen ležal mrtev, zraven njega pa je ležal težko ranjen Ferdo Kravanja.

Italijani so poklicali iz Ljubljane Zelenovo osemdesetletno mater, da bi identificirala sina in da bi se tako skoraj trinajstletni boj končal. Mati, gledajoč truplo svojega sina, je Italijanom rekla: »To ni moj sin.« Italijanom namreč ni hotela dati zadoščenja, da bi jo uklonili. S suhimi očmi je odšla in je potem jokala sama. Po vojni se je vrnila in mrtvega sina prekopala v Ljubljano.

Še ko je Zelen živel in nabiral bojovnike za slovensko zemljo, je govoril: »Ne bo priznanja za naš boj, zanj ni plačila. Vendar vidiš, da moramo laški prezir do vsega našega zlomiti.«

Niti besedice priznanja ni režim v domovini do danes podal junaškemu spominu Danila Zelena, pa vendar ni bilo večjega borca v boju proti italijanski sili. Verjetno je njegov

DOM LIPA: VPRAŠANJE SRČNE KULTURE

TORONTO, Ont. - V četrtek, 1. avgusta letošnjega leta 1985, je predsednik Pripravljalnega odbora č.g. Kopač zasadil na zemljišču 52 Neilson Drive prvo lopato za pripravo temeljev slovenskega starostnega doma.

Iz teh blagoslovljenih začetkov raste sedaj nova stavba, ki bo postala dom marsikateriga Slovenca in Slovenke v Kanadi. Dolgoletna ideja se uresničuje v zaupanju na božjo Previdnost in velikosrčnost slovenskih src.

Iz pisma za nabiralno akcijo posnemamo nekaj važnih odstavkov:

V vseh deželah, kjer so večje slovenske skupnosti, imajo že svoje starostne domove. Življenjske potrebe kličejo po taki ustanovi tudi v Torontu. Dom Lipa se že gradi. Po načrtih potrebujemo en in pol milijona dolarjev. Odvisno je od nas vseh, ali ga bomo tudi dogradili brez visokega posojila.

Dom Lipa bo last vseh Slovencev. Upravljali ga bodo Slovenci, ki imajo zato potrebno znanje in sposobnosti. Dom bo odprt vsakemu Slovincu v potrebi, bodisi v starosti osamelemu ali potrebnemu posebne nege in oskrbe.

Dom bodo vodile naše Marijine sestre, za dušno zdravje bo skrbel slovenski duhovnik, za telesno pa slovenski zdravnik.

Dom Lipa je dobrodelna ustanova, ki ne sme delati dobička. Upravni odbor bo določil ceno vzdrževalnine, ko bodo ugotovljeni stroški doma. Vsak stanovalec ima vse pravice do vse postrežbe in nege. Dokler on sam ali svoji

plačujejo oskrbovalnino, nima nihče pravice posegati v njegovo lastnino. Kdor pa ima le pokojnino, bo Dom Lipa poskrbel za plačilo pri oblasteh. Zaradi revščine ne bo nihče odklonjen.

Pri slovenskih župnijah v Torontu ali pri upravi Doma so na razpolago prijavnne pole za vstop v Dom Lipa.

V domu bo prevladovala slovenska domačnost. Poleg hrane in dnevnega reda bo za zdravje starejših poskrbljeno z različnim razvedrilom in prostovoljnimi delom.

Za doseg cilja in končnega poslovanja starostnega doma je potrebno mnogo sodelovanja. Kako? Velikodušno sodelujmo pri gradnji: s hitrimi in plemenitimi darovi, s prostovoljnimi delom pri gradnji. Imejmo dobro besedo in širimo glas v prid Domu Lipa, ki naj poleg slovenskih cerkva, dvoran, gospodarskih in kulturnih ustanov postane in ostane največji in najplemenitejši slovenski spomenik v Kanadi.

Za pojasnila oziroma vprašanja v zadevi Doma Lipa so vam na razpolago:

č.g. Janez Kopač	255-2721
Tone Muhič	255-8474
Lojze Babič	248-1637
Lojzka Svetina	255-9328

Prisrčna hvala vsem sedanjim in bodočim podpornikom Doma Lipa!

Anica Resnik
(Za Pripravljalni odbor)

Naslov Doma Lipa:
52 Neilson Drive,
Etobicoke, Ontario
Canada M9C 1V7

SLOVENSKI KRISTJAN

TORONTO, Ont. - V Družini, verskem tedniku, ki izhaja v Ljubljani, je bil dne 21. julija priobčen sledeč ganljiv prispevek neke bralke:

»Domača župnija mi ni pomenila ničesar, saj tam nisem smela iti nikoli k maši. Vsako nedeljo smo se vozili drugam, ponavadi smo sedeli v zadnjih klopih in se s strahom ozirali, če je kje kak znanec. Nobena župnija ni bila »moja«, v vsaki sem se počutila kot gost. Nikoli nisem hodila k verouku, učila sem se doma s starši in šla k prvemu obhajilu z otroki, ki jih nisem poznala. Kadar sem bila v družbi, sem morala vedno paziti, da se ne bi kdaj zagovorila. V nižjih razredih osnovne šole je učiteljica vsa-

smrtni boj že 13. maja 1941. neprijeten vsem tistim doma, ki so čakali vse do julija 1941., ko so formalno začeli NOB, ki je pa kaj kmalu pokazala pravo sliko revolucije.

ZU

Dopisnica je končno v Ljubljani, v Trnovem, našla svojo župnijo in celo hodi k verouku. Slučaj je povsem splošen za današnjo Slovenijo; pritisk na ljudi, da opuste vero, je prisoten vedno in povsod. Vsak Slovenec, ki ima pogum, odločiti se za odkritega kristjana, se pač izpostavi mnogim šikanam in s to odločitvijo postane drugorazredni državljani, kateremu so pota na družbeni in poslovni lestvi omejena.

V Družini št. 25/26 tudi beremo o materah treh slovenskih škofov Šuštarja, Krambergerja in Piriha. Vsaka od njih ve povedati o težavah,

(dalje na str. 6)

KOLENDAR PRIREDITEV

V »Koledar« pridejo prireditve društev in drugih organizacij, ki objavljajo v »Imeniku društev« vsak mesec. Vključene so tudi prireditve, ki so v uredniškem mnenju koristne za našo skupnost.

SEPTEMBER

13. — Kartna zabava v korist Slovenskega doma za ostarele, v dvorani pri Mariji Vnebovzeti na Holmes Ave.
14. — Ob praznovanju 25-letnice Frank Sterletove Slovenian Country House nastopa v clevelandskem Music Hall ob 8. uri zvečer Slavko Avsenikov ansambel.
15. — Vinska trgateg na Slovenski pristavi.
15. — Oltarno društvo fare sv. Vida priredi kosilo v šolskem avditoriju.
22. — Društvo SPB Cleveland priredi romanje v Frank, Ohio.
29. — Baragov dan pri Mariji Vnebovzeti na Holmes Ave. Sv. maša ob 12. uri, ob 1.30 kosilo v Slov. domu na Holmes Ave.

Rojaki! Priporočajte Ameriško Domovino prijateljem in znancem!

BELA KNJIGA

TABOR DSPB sporoča, da je *Bela knjiga*, ki je nedavno izšla in vsebuje nad 13.000 imen slovenskih žrtev komunistične revolucije, sedaj v prodaji. Cena knjigi je \$10. Kdor jo pa želi po pošti, naj doda še \$1.50 za poštnino. Pokličite po telefonu ali pišite sledečim poverjenikom:

MILAN ZAJEC,
15613 Holmes Ave.,
Cleveland, OH 44110
Tel. — 851-4961

HINKO ZUPANČIČ
6704 Schaefer Ave.,
Cleveland, OH 44103
Tel. — 431-4576

ŠTEFAN REZONJA
914 E. 216 St.,
Euclid, OH 44119
Tel. — 531-7354

Pri istih osebah lahko naročite spominske razglednice.

Cena: \$1.00 za tri komade.

Grdina Pogrebni Zavod

17010 Lake Shore Blvd. 531-6300
1053 E. 62. cesta 431-2088

— V družinski lasti že 82 let. —

Kanadska Domovina

Kaj je Slovenska izseljenska matica in kdo jo zastopa?

(Nadaljevanje s str. 5)

svaka Vidmarjevih iz Št. Jošta.

Stopiške učiteljice Jadvice so se nasitili gabrški pobalini, Kastrevcu so pa odtrgali glavo tako, da so vpregli vola za vrat, privezan je bil na gaber, in ga pognali. Seveda si je Pirkovič zvesto zapisoval vse, ki so učiteljico posiljevali in mučili pripravljene za pobjo. Taka je bila stalinistična praktila pri rekrutiranju partizanov pri nas.

Dan torej po borbi s »Štajerskim bataljonom«, smo bili vsi moški obsojeni na smrt. Šest sošolcev mojega brata Jožeta (16 let!) je vzelo njega in očeta. Oče bi se lahko rešil, celo povedali so mu, naj prstan pusti doma, ker ga ne bo več rabil, pa jim je odgovoril, da bo šel z njim v grob.

Bila je nedelja, ko so ju odpeljali, in mučili so jih do četrtka, nato pa z drugimi pobili med našo vasjo in Zajčjim vrhom. Mučili so ju Gabrčani in Ilja Badinovac, žumberski Uskok, ki je bil z Mrakom Francetom, poznejšim poveljnikom 34. čete, skupaj v podoficirski šoli in ga je zato izpustil, kar bi kmalu z glavo plačal. Vseeno so ga menda potem morali sami komunisti ubiti, ker je dobresedno podivjal.

Očetov in bratov grob smo našli konec septembra, ker so bili ljudje tako ustrahovani, da se ni upal nihče povedati, kje je.

Ko smo ga izkopali, tako njega kakor še druge, je novomeški zdravnik dr. Ropas in vsi, ki so se prišli posloviti od njega, ugotovili sledeče: iztaknili so mu oči, odrezali nos in ušesa, na eni roki tri prste, na drugi štiri, opeklino po telesu in zrezana koža na hrbtu. Ker ni maral zaklicati: »Smrt fažizmu!« so mu, preden so ga zakopali živega, odrezali jezik, toda prej je še utegnil vzklikniti: »Smrt komunizmu, živel Kristus kralj!, tako je in tako sem učil svoje otroke!«

Podrobnosti so nam povedali trije bratje Mraki, ki so bili zaprti z njim; ujeti partizani, ki so se predali; poznali so jih pa tudi drugi ljudje, saj jih partizani niso skrivali, ker jim je šlo za ustrahovanje. Čudno

je le, da sramota v Sloveniji tako dolgo umira!

Mislím, da smo tista dva dni pokopali 16 žrtev stalinističnega terorja v naši fari, druge so dodajali potem. Vidmar Rudolf navaja številko 24-26 žrtev v »Odprih grobovih« od konca julija 1942. Vendar to je le malenkost od tistih, ki so jih pobili in katerih grobov ni bilo najti.

Pri sedanjem zanimanju doma za usodo domobrancev, pri argumentaciji, da so bili esesovci in da so prisegli Hitlerju, bi se tudi jaz lahko vprašal: »Komu je pa moj oče prisegel, če smo pa morali bežati pred Nemci in komunisti? Komu je pa moj brat Jože prisegel, komaj šestnajstletni?« Pretrpel je iste muke kot oče, le da mu nisto iztrgali jezika. Desno roko je imel trikrat zlomljeno in razbito lobanjo, ker so ga pobili s koli.

Po mnenju dr. Ropasa, poškodbe očeta niso bile smrtno in so ga zakopali živega, kar je dokazoval tudi kamen, ki je bil zavaljen na grob, ker se je tanka plast zemlje še premikala, ko je bil že zakopan.

Od petih je bil samo eden zaklan, vsi drugi so bili nečloveško mučeni.

Torej bi dali lahko prav Josipu Vidmarju (samo v tem!), da Kocbek ni slovenski svetnik in najbrž tudi ne bo. Saj to se je vendar zgodilo pred Dolomitsko izjavo in je sovpadalo s Kocbekovim prihodom na teren. Če ima kdo še kakšne dvome, naj prelista še enkrat njegove »Spomine« in naj primerja datume. Možno pa je že tudi to, da je Kocbek sam prinesel seznam zavednih katoličanov, ki naj jih komunisti pobijejo, da bo tako partija obdržala svoj monopol nad osvobodilno vojno. Dolomitska izjava torej le ni bila izsiljena, kakor bi nekateri sedaj radi dokazali in delež krivde pri pobijanju nosijo tudi krščanski socialisti, čeprav samo zaradi naivnosti. Dober del njih je že takrat presedlal k komunistom, nekaj najbolj gorečih so komunisti sami spravili, nekaj pa se jih je zateklo nazaj v katoliški tabor, potem, ko so spoznali, kaj so storili.

(Dalje na str. 7)

morajo biti!« tako, da je Kocbek olajšano vzdihnil: »Seveda morajo biti, toda ubogi krvniki. Kakšen kompleks bodo imeli za vse življenje!« Ne vem, če ga je še bolj potolažil potem: »Saj ga ne peče (Novaka) Slovenec, ampak Uskok z Žumberka!«

Frančka Sajeta »Belogardizem« omenja nekatere poboje, vendar v tako zmanjšanem obsegu, da kot zgodovinski dokument ni vreden, da ga v celoti preberemo. Poglejmo, kaj piše o pobju mojega očeta in brata Jožeta (V »Svobodni Sloveniji«, 28. marec, številka 10, letnik 38 - 1985 — piše pomotoma, da so z očetom ubili najstarejšega sina. Najstarejši je bil France, ki so ga mislili ubiti skupaj z župnikom Nahtigalom in kaplanom Cvarom. Jože je bil četrti.)

Franček Saje: — daj je samo župan Brulc imel žig »Vojni okrug Novo mesto«, ki je bil na pozivnicah, katere so dobili fantje, ki so jih pozivali na odpor proti okupatorju v začetku 1942. Torej imeti vojaški žig in pozivati na odpor proti okupatorju je bil tako velik greh, ki bi ga morali plačati s smrtjo vsi moški pri hiši. Seveda Franček Saje zamolči, da so pobili še druge in skopo napiše, da je zato bil likvidiran župan Brulc, tudi zamolči, da je poleg njegovega groba bilo še pet drugih, ki so bili izkopani, pregledani po zdravniku in pred pričami, da jih je lahko videlo nad 2.000 ljudi. Ležali so pred cerkvijo, zadnji dan septembra 1942, ker jih ni pustil prenesti v cerkev župnik Jože Smolič, ki je pod komunistično pravico dobil 18 let ječe in ki je pred enim letom umrl.

Grob je na eni strani ostal odprt, ker so popoldne pripeljali še našega soseda Alojza Kastrevca in učiteljico Jadvice, drugi dan pa še brate in

Slovenski kristjan

(Nadaljevanje s str. 5)

nagajanjem s strani družbe, ker so sinovje stopili v semenišče. Koliko večje zadoščenje so imele in imajo te matere, da so v težavah sinovje in družine vztrajali.

Kako težko je biti veren tudi v današnji Sloveniji!

Kako žalostno zvezni naivnost ali nevednost — da samo dve možnosti omenjam — ge. Cvetke Kocjančičeve v članku v A.D. 30. julija, ko pravi, da doma nihče ni vere branil. Govori tudi o njeni krščanski veri in potem citira Jezusa, ki naj bi obljubil tako kot komunisti raj na zemlji. Krščanski nauk pa je vendar vedno bil tak, da prave sreče na tem svetu ne bomo doživeli. Le kje se je ta gospa učila krščanske vere?

“SLOVENIA RADIO PROGRAM”

HEARD COAST TO COAST
3 till 4 on Saturday afternoons E.S.T.
on N.B.N. Cable TV systems.

PAUL M. LAVRISHA
1004 Dillewood Rd.
Cleveland, Ohio 44119

— NEZNANE BOLEZNI —

KAJ JE ALZHEIMERJEVA BOLEZEN?

Ali živčevje uničuje »počasni virus«?

Stanley Prusiner se je prvi krat srečal z nevarno boleznijo, ko se je specializiral za nevrologijo na kalifornijski univerzi v San Franciscu. Bolnica je bila pri triinpetdesetih ali štiriinpetdesetih, še nikoli dolej ni imela težav z zdravjem

V Slovenski reviji *Teleksu* izhaja zanimiva serija člankov izpod peresa Voja Lukića, v katerih novinar piše o raznih boleznih, ki so zadnji čas zelo v ospredju pozornosti v ZDA. Mislim, da bo vsebina zanimala mnoge naše bralce, v prvi vrsti pričujoči članek, v katerem Lukić zelo obširno obdeluje tako imenovano Alzheimerjevo bolezen. Ur.

in vedno je aktivno živela. Prvo znamenje motenj je opazila pri najbolj preprostem gibu, ki ga je naredila že več tisočkrat: pri vtikanju ključa v ključavnico v avtomobilu in pri prižiganju motorja. Nenadoma ni več mogla zadeti zare-

ze na ključavnici, koordinacija gibov je bila zmotena.

Čez nekaj mesecev je bila bolnica paralizirana, ni več mogla govoriti in se spomniti niti lastnega imena. Slabega pol leta zatem, ko so se pojavila prva znamenja, je ženska umrla. Bila je žrtev redke in neozdravljive Creutzfeld — Jacobove bolezni, ki napada živčni sistem.

Tistikrat je bilo Prusinerju 30 let in začel je brati vse, kar je bilo napisanega o tej bolezni, pa tudi o navidez povezanih težav ljudi in živali. Ta problematika ga je vse bolj pritegovala in opustil je misel na zasebno prakso, da bi se lažje posvetil biokemičnim raziskavam; nadejal se je, da bo lahko odkril povzročitelje teh nenavadnih bolezni.

Danes, deset let pozneje, je Prusiner prepričan, da je rešitev pred nosom. Pri raziskovanju nevroloških bolezni ovac je prišel do novih ugotovitev o agensih, ki lahko povzročajo

mnoge bolezni, pogubne za človekov živčni sistem, kot so skleroza multiplex (Multiple Sclerosis), Parkinsonova bolezen (Parkinson's Disease), Alzheimerjeva bolezen (Alzheimer's Disease), lateralna amiotrofna skleroza (Amyotrophic Lateral Sclerosis, znana v angleščini tudi kot Lou Gehrig's Disease, po slovitim igralcu baseballa pred 50 leti, ki je za to boleznijo umrl), in Creutzfeld — Jacobova bolezen (Creutzfeld—Jacobs Disease).

Skrivnostni »počasni virus«

Prusinerjeve raziskave bi utegnile biti v pomoč tudi pri pojasnjevanju revmatičnega artritisa, nekaterih oblik raka, vrste diabetesa in eritemskega lupusa (lupus erythematosus), obolenja imunološkega sistema, ki se najpogosteje pojavi pri mlajših ženskah.

Vse te bolezni so že večkrat pripisovali domnevemu »počasnemu virusu«, ki naj bi napadal telo po večletni inkubaciji. Prusiner je prepričan, da je našel »počasni virus« in da lahko dokaže, da ne gre za pravi virus. Torej ni ta agens podoben niti enemu drugemu doslej odkritemu organizmu. Njegova najbolj presenetljiva lastnost je sposobnost, da se zelo naglo razmnožuje, čeprav najbrž nima v sebi ADN in RNA, genetskih substanc, ki so najbolj pomembne za vse oblike življenja, tudi pri virusih.

Sam obstoj tega agensa bi torej pomenil očitno kršenje osnovnih zakonitosti biologije. Čeprav je precej manjši od virusa in ga ni mogoče videti niti z elektronskim mikroskopom, je Prusiner prepričan, da ga je izločil. Zadosten dokaz za njegov obstoj je proteinska raztopina — koncentrat snovi, vzete iz možganov več sto okuženih živali — s katero je mogoče okužiti druge živali.

Ta raztopina namreč tudi ob visokih temperaturah, sevanju in kemičnih substancah, ki uničijo vse doslej znane viruse in bakterije, ne izgubi svoje moči. Vendar pa aktivnega delca v raztopini doslej ni bilo mogoče uspešno izolirati, zato je njegova struktura še vedno neznana.

Dokler se ne bo Prusinerju posrečilo identificirati in opisati skrivnostnega delca, ni mogoče sprejeti trditve, da gre za doslej neznan obliko življenja. Vendar vse to znanstvenika ni oviralo, da ne bi delca imenoval »prion« — anagram, izpeljan iz opisa agensa, infektivni proteinski delec.

Razdor med znanstveniki

Po drugi strani pa se Prusiner zaveda, da so njegove ideje o prionu »močno heretične« in da so povzročile pravcat razdor med znanstveniki. Nekateri raziskovalci, ki so se precej dlje kot on trudili, da bi izolirali »počasni virus«, mu očita, da je prezgodaj poimenoval substanco, ki še ni dodobra raziskana in za katero ni zanesljivo dokazano, da je nalezljiva.

Drugi pa so prepričani, da je pravzaprav naletel na virus, ki je tako pronical v proteine organizma, da ga ni več mogoče spoznati. A tudi taki so, ki menijo, da je Prusiner na pravi poti. Med njimi je tudi Robert Terry, strokovnjak za Alzheimerjevo bolezen in vodja oddelka na medicinskem collegeu Albert Einstein v New Yorku (Albert Einstein College of Medicine, Yeshiva University, New York).

Med drugim pravi Terry: »Prusinerjevo delo je zelo vznemirljivo. Če bodo njegove ugotovitve potrjene, česar doslej še ni storil noben laboratorij, bo to pomenilo novo revolucijo v biologiji in genetiki in konec dogme, po kateri se dednost izraža zgolj prek nukleinske kisline.«

Po svetu vlagajo veliko denarja v raziskave nekaterih na prvi pogled manj znanih bolezni (manj znanih za laike). Ameriško tajništvo za zdravstvo je dalo pobudo in za leto 1984 prispevalo 25 milijonov dolarjev za raziskovanje Alzheimerjeve bolezni. Ameriški zdravniki so na posebno opozorilo zdravstvenih oblasti vložili v raziskave na tem področju še več truda.

Tajništvo za zdravstvo je imelo za svojo odločitev tehtne razloge. ZDA so imele, sodeč po evidentiranem stanju 1. 7. 1984, več državljanov, starejših od 65 let (27,4 milijona), kot pa otrok in mladine od 11 do 20 let (26,5 milijona).

Dalje, danes 50 do 60 odstotkov od 1,3 milijona ljudi, ki živijo v domovih za ostarele, boleha za Alzheimerjevo boleznijo. Če upoštevamo proces staranja prebivalstva, je pričakovati, da bo takšnih bolnikov v neposredni prihodnosti vedno več.

Bolnik izgublja spomin

Gre za bolezen, ki je največkrat na začetku ni opaziti, saj njeno prvo znamenje — raztresenost, ne zbujata pozornosti. Bolnik počasi pozablja imena, postaja zmeden, pri nakupih ne zna več izračunati, koliko denarja bo dobil nazaj.

Bolezen vse nagleje napreduje, izgublja spomin, pozablja tisto, kar je znal vse življenje — gospodinja na primer ne zna več speči piščanca v pečici, moški, ki je imel avtomobil od zgodnje mladosti, ne zna več voziti.

Na koncu se pojavi popolna dezorientacija, bolnik ne spozna več ljudi okoli sebe, niti najbližjih, celo jesti ne zna več, naposled ne zmore več nadzorovati mehurja in črevesja.

V ZDA se ta bolezen pojavlja pri ljudeh, starejših od 65 let, v 5 do 10 odstotkih primerov. Vse do zadnjega časa je bilo malo narejenega, da bi bolezen premagali, čeprav jo poznamo že od začetka našega stoletja.

Že leta 1906 jo je odkril nemški zdravnik Alzheimer. Njegova bolnica, 51-letna ženska, je izgubljala spomin in orientacijo, pozneje je prišlo do hude demence. Ko je umrla, je dr. Alzheimer naredil avtopsijo možganov in ugotovil, da je za bolezen značilno dvoje: živčni končiči so bili kot zamotan klopčič, naletel pa je tudi na razpadle izrastke živčnih celic. Ker bolnica še ni bila stara, so to katastrofalno degeneracijo duševnih sposobnosti sprva jemali kot obolenje srednjih let; podobne simptome pri starejših so tistikrat preprosto imeli za naravne posledice staranja.

Danes so takšna pojmovanja opustili. »Celo pri osemdesetletnikih je huda duševna zmedenost — bolezen, ne pa naravno zmanjševanje duševnih sposobnosti,« trdi dr. Katherine Bick, pomočnica direktorja ameriškega inštituta za nevrološke motnje.

Kje so vzroki Alzheimerjeve bolezni?

Toda od časov dr. Alzheimerja smo zelo malo napredovali pri zdravljenju tega dramatičnega procesa razpadanja osebnosti, celo diagnosticirati ga ni lahko. Pravzaprav je po zdajšnjem medicinskem znanju edini zanesljivi način za ugotovitev te bolezni — avtopsija možganov po smrti. Zato je mogoče postaviti diagnozo samo približno in pri tem zdravniki uporabljajo metodo eliminacije.

Zdravnik, ki bo posumil na Alzheimerjevo bolezen, bo pregledal bolnika s skenerjem in še z drugimi raziskavami poskušal ugotoviti, ali ni prišlo do manjših krvavitev v možganih ali pa morda bolnik boleha za Perkinsovo boleznijo ali možganskim tumorjem;

(Dalje na str. 8)

Kaj je Slovenska izseljenska matica in kdo jo zastopa?

(Nadaljevanje s str. 5)

Nauk emigracije slovenskim komunistom bi bil: niti v Sovjetski zvezi niso komunisti trpeli tako dolgo stalinističnih rabljev kakor v Sloveniji! Kako ste mogli največjega krvnika Dolenjske trpeti tako dolgo, ga vlačiti in kazati po svetu kakor narodnega heroja, ga postaviti na mesto predsednika Izseljenske matice, če so pa še žive priče njegovih grozodajstev?

Zaključek: Franc Pirkovič je bil res zaslužen za partijo in dosego oblasti, na Dolenjskem je pobijal vse od Kostanjevice do Novega mesta, od leta 1942. do leta 1946., ko ni bilo že več koga pobiti. Pobil je prve, ki so bili poklicani v ilegalo iz šentjernejske doline na

Ržiščih (okrog 40 ljudi), pobijal je v naši, štopiški občini, pobil je turjaške ranjence, dal je pobiti ujete Vaške stražarje v Kočevju, pobil je zavedne katoliške Slovence v Novem mestu po italijanskem razpadu, pobijal je vrnjene domobrance v Kočevskem Rogu, okrog Novega mesta, pobijal kar mu je prišlo pred pištolo, včasih lastoročno, drugič je dajal ukaze za pobijanje.

Po imenih na sliki sodeč, je SIM zadnje pribezališče likvidatorjev-stalinistov, gotova sinekura, kjer si plačujejo sami s težko prigranami dolarji svoje usluge storjene partiji v času med revolucijo.

Do kdaj še?

Tone Brulc

UP TO DATE: _____ JOSEF'S
Elegance
New Look's 85

We Listen

5235 Wilson Mills Road
Richmond Hts. Ohio 44143
461-8544 461-8545

Za zanesljivost in stvarnost cen
pri "kupovanju" ali prodaji
Vašega rabljenega avtomobila
se Vam priporoča
slovenski rojak

Frank Tominc lastnik

CITY MOTORS

5413 St. Clair Ave.

tel. 881-2388

NEVARNE BOLEZNI

(Nadaljevanje s str. 7)

njegov organizem bi utegnil tako reagirati tudi na kako toksično zdravilo.

Če so rezultati takšnih raziskav negativni, potem zdravnik eliminira vse podobne vzroke bolnikov simptomov in postavi diagnozo, da gre za Alzheimerjevo bolezen; ta diagnoza naj bi bila pravilna, če jo potrdijo še psihološki testi.

Alzheimerjevo bolezen bi lahko veliko lažje odkrivali in zdravili, če bi poznali njene vzroke. Ker pogosto zbolijo za njo več članov iste družine, bi lahko skleпали, da izvira iz nekaterih genetskih faktorjev. Tako faktor je »najbolj izrazit v tistih izjemnih primerih, ko bolezen prizadene mlade ljudi,« trdi dr. Leonard Heston, psihiater na univerzi Minnesota v Minneapolisu.

V neki družini je na primer bolezen napadla dva od treh bratov in sestra, še preden sta bila stara 27 let. Po ugotovitvah psihiatra dr. Marshalla Folsteina je za ljudi, katerih starši ali bratje oziroma sestre so zboleli za Alzheimerjevo boleznijo 50 odstotkov nevarnosti, da doleti tudi njih.

Toda sam dedni faktor ne pojasnjuje pojava te bolezni, ki včasih zadene tudi človeka iz povsem zdrave družine. Zato mislijo, da gre za genetsko predispozicijo, ki jo mora nekaj spodbuditi. Zdravniki so prepričani, da je ta »nekaj« tako imenovani »počasni virus«, podoben tistim, ki povzročajo motnje, kot sta kuru in Creutzfeldova bolezen. Žal so vsi poskusi, da bi izolirali virus Alzheimerjeve bolezni, ostali neuspešni.

Kriv je aluminij

Nekateri raziskovalci so prepričani, da ima pri nastanku Alzheimerjeve bolezni veliko vlogo aluminij. Skupina strokovnjakov z univerze v Torontu je leta 1973 odkrila v možganih žrtev Alzheimerjeve bolezni desetkrat do tridesetkrat večjo koncentracijo aluminija, kot je običajno. Ta ugotovitev jih je spodbudila k poskusom z laboratorijskimi živalmi; dodajali so jim aluminijeve snovi.

Raziskave so potrdile njihov sum: pri živalih so v možganih odkrili podobne spremembe živčnih končičev kot pri ljudeh, ki so zboleli za Alzheimerjevo boleznijo.

Pričakujejo, da bodo raziskovalci s kemičnimi raziskavami možganov dobili v roke ključ od vrat, za katerimi se skrivajo vzroki Alzheimerjeve bolezni, in morda tudi ugotovili, kako naj se bojujejo proti njej.

Najbolj obetavne so bile raziskave britanskih znanstvenikov leta 1977: tistikrat se je izkazalo, da imajo žrtve Alzheimerjeve bolezni samo eno desetino siceršnje količine encima, nujno potrebnega za tvorjenje acetilholina. Ta kemična snov ima življenjsko pomembno vlogo pri posredovanju živčnih signalov, zlasti za takšne bolj zahtevne funkcije, kot sta pomnjenje in učenje.

Kaže, da začne zmanjkovati tega encima zaradi akutno poškodovanega bazalnega jedra, skupka celic v možganih, ki izločajo acetilholin. Skupina raziskovalcev z univerze Johns Hopkins v Baltimoru je pod vodstvom nevropatologa dr. Donalda Pricea ugotovila, da je bilo pri vseh bolnikih 95 odstotkov živčnih celic na določenem območju uničenih.

Poskusi s pomočjo skenerja

Poleg tega acetilholina ni mogoče od zunaj posredovati

organizmu, ker se v prebavnem traktu razkroji. Raziskovalci so poskušali za zdravljenje uporabiti fizostigmin, snov, ki preprečuje razgrajevanje acetilholina. V vseh teh primerih uspeh ni bil spodbuden, čeprav se je pri nekaterih bolnikih stanje za nekaj časa izboljšalo — izboljšala sta se jim spomin in sposobnost dojetanja — toda rezultati so bili zgolj kratkotrajni.

Metoda, ki veliko obeta, je nova uporaba skenerja — topografija oddajanja pozitronov, s katerimi merimo presnovo glukoze v živih celicah. To metodo je uporabil dr. David Kuhl s kalifornijske univerze in opozoril na močno zmanjšano presnovo pri vseh bolnikih, ki so trpeli zaradi Alzheimerjeve bolezni.

Dr. Kuhl je prepričan, da bo tak zgodnji diagnostični test v pomoč; bolniki se bodo lahko zdravili, dokler možgani še niso poškodovani. Vse dotlej, dokler ne bodo odkrili boljših testov in bolj učinkovitega zdravljenja, zdravnikom ne preostane drugega, kot da bolnikom in njihovim družinam pomagajo čim bolj uspešno se prilagoditi težavnemu položaju, ki je posledica te hude bolezni.

(Prihodnji teden: Starost, senilnost in bolezen.)

ANDREJ KOBAL

SVETOVNI POPOTNIK PRIPOVEDUJE

(nadaljevanje)

Nenadni prizor me je čudno zadel. Pred menoj je klečal starešina, kot sem pozneje izvedel, sto osem let star možicelj. S suhljatega obraza pod košatimi belimi lasmi sta živo sijali temnoplavi očesi. Občutil sem ustnice mokrega poljuba. Brez pomisleka sem z obojema rokama prijel koščeno starčkovo roko, se nagnil k njemu in mu jo poljubil. Vaščani, gledajoč z nasprotne strani polkroga, so presenečeni in morda celo neverno vzklikali.

Po predstavljanju in poljubljanju rok je pristopila k meni četvorica mož visoke postave, grobih obraznih potez, a s prijaznim nasmehom. Razumel sem samo namigovanje, naj grem z njimi.

Misleč, da mi želijo pokazati kakšno vaško zanimivost, sem šel z njimi mimo hiš v nekoliko večjo zgradbo ob kraju vasi. Usedli so se na nizke stolčke z blazinicami in mi ponudili isto. Prinesli so sladko pijačo in neke slaščice podobne urmašicam, katere smatrajo Srbi kot njih edinstveno pecivo. Ponudili so in se pogovarjali v njih jeziku.

Urdu sem tedaj dovolj razumel za preprost razgovor, a med štirimi sta le dva znala kakšno besedo, razumela pa skoraj nič. Izgovoril sem tri turške besede in veselo so se odzvali. Zmajali so z glavami v priznanje, ko sem izrekel besedo »čupri« (most) in nekaj drugih.

Turškega vidno niso znali, kot tudi jaz ne, posamezne besede pa so razumeli. Razgovor ni bil mogoč. Na moja vprašanja so se nemo smehljali, zmajevali, ne prikimavali, z glavo v potrditev vsega, kar sem iz-

rekel; se z rokami potrepali na kolena in ljubeznivo gledali.

Od njih bi ne mogel izvedeti, zakaj so me privedli v hišo. Od zunaj, okna so bila previsoka, da bi videl, kaj se godi, so se slišali glasovi nerazumljivega jezika in slutil sem, da se pogovarjajo o meni.

Postajalo mi je sitno. Čas je potekal in mislil sem na guvernerja, ki bi se hotel odpeljati v Gilgit pravočasno, da bi se ne vozili po nevarnem kolovozu ponoči. Vstal sem, da bi odšel, in vstali so vsi, stopili k izhodu in s povečanimi smehljaji na obrazih preprečili odhod.

Kazalo ni drugega kot usesti se spet na stolček, pokusiti še eno medeno slaščico in potrpeti. Hudega tako prijazni ljudje ne nameravajo, sem mislil, a potekle so ure, ki so se zdele neznosno dolge. Vstajal sem spet, hotel k izhodu, a ponavljalo se je isto, vse z nasmehi in dobrodušno. S silo preriti se skozi take orjake na prosto pa ne bi skušal.

Zaslutil sem, da so me prijateljsko ugrabili in me hoteli obdržati za svojega. Postajalo mi je res nerodno. Mogoče so guvernerju rekli, da sem se odločil ostati pri njih, in on bi se morebiti odpeljal brez mene.

Pozno popoldne je prišla rešitev. Guverner in tolmač sta izpraševala po meni in nič izvedela. Šele po skupini ljudi pred hišo, kjer so me imeli, je tolmač dognal, da moram biti notri. Privedel je guvernerja in z njim se je pred hišo zbrala vsa vas. Zaslíhal sem glasen razgovor ter spoznal, kaj so nameravali.

S poljubom roke najstarejšega starešine, ki je obenem zapovednik vasi, sem postal sprejel za sovaščana. Možicelj je vztrajal z visokim glasom, da moram zato ostati pri njih, in vaščani so mu pritrjevali. In vsi so hoteli imeti med seboj človeka iz Amerike, o kateri so slišali govoriti mnogo čudovitih zgodb. Vprašanja, če bi jaz privolil ostati, ni bilo; o tem je odločil najstarejši starešina.

Guverner je zbranim govoril mirno in modro, da so po razgovorjanju popustili. Rekel je o meni, da sem prišel v Pakistan, kamor tudi vas pripada po veri in plemenu, kot gost cele države, in da sem v treh tednih bivanja med njimi storil mnogo dobrega za ves narod, da ne morem ostati v vasi, ko imam posla med vsem dobrim in vernim ljudstvom. Povedal jim je, da je ves material, katelega jim je izročil za zgrajenje lepega mostu, prišel kot darilo iz Amerike in da bi za vas ne bilo prav ugrabiti Amerikanca za svojega človeka.

Ponehali so in me odpustili, ampak ne brez nadaljnjih razgovorov in pogojev. Obljubiti sem jim moral, da jih bom spet obiskal, če bo tako božja volja. Te obljube žal nisem mogel nikdar izpolniti. In dopustiti sem moral očancu, da je on pokleknil predme in mi poljubil roko v znak, da je on moj podanik in da me tako odveže od moje pomote.

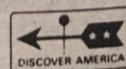
Starček se je približal. V rokah je držal težak plašč iz rjave jakove volne z bogatimi našivi, kakršne izdelujejo moški preko meje v Kašgarju in drugod po Sinkiangu za svoje voditelje. Ceremonialno so me oblekli v krasno pa zelo nerodno odelo in guvernerja in mene spremili do mosta.

Nočna vožnja po zvutih kolovozih nad prepadi in mostišči okoli skalovja je bila silno počasna. V Gilgit smo se pripeljali po polnoči.

Dvakratno potovanje iz Pakistana domov

Da so bila moja dolga potovanja zanimiva in večinoma prijetna, je bila zasluga vladnih znancev in prijateljev. Skoro ni bilo mesta, kjerkoli sem se na potovanjih ustavil, da bi ne naletel ali poiskal dobro mi znano osebo ali družino za kratko prekinitev pleta ali vožnje in za veselo srečanje.

(Dalje prihodnji torek)

— NAROČILNICA —

Želim postati naročnik časopisa »Ameriška Domovina«

Združene države:

- _____ Za eno leto — \$33.00.
_____ Za pol leta — \$18.00.
_____ Za tri mesece — 15.00.

Kanada:

- _____ Za eno leto — \$42.00.
_____ Za pol leta — \$27.00.
_____ Za tri mesece — \$17.00.

Petkova izdaja:

- _____ \$18.00 na leto v ZDA.
_____ \$22.00 na leto v Kanadi.

Dežele izven ZDA in Kanade:

- _____ \$45 (leto) _____ \$25 za petkovo (leto)

IME _____

NASLOV _____

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO!

Maple Heights Poultry and Catering

17330 Broadway

Maple Heights

Naznanjamo, da bomo odslej nudili kompletno postrežbo (catering service), za svatbe, bankete, obletnice in druge družabne prireditve. Za provorstvo postrežbo prevzamemo popolno odgovornost. Na razpologo vseh vrst perutnina. Se priporočamo:

ANDY HOCEVAR IN SINOVI

Tel: v trgovino MO 3-7733—na domu MO 2-2912